

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2025. gada 11. jūlijā

Senāts šādā sastāvā: senators referents Aivars Uminskis, senatores Anita Poļakova un Inguna Radzeviča

rakstveida procesā izskatīja krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /Persona A/ un juridiskās personas SIA „/Nosaukums A/” aizstāvja zvērināta advokāta Andra Klusa un apsūdzētā /Persona B/ aizstāves zvērinātas advokātes Jeļenas Kvjatkovskas kasācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas 2023. gada 13. novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2022. gada 19. maija spriedumu

[1.1] /Persona A/, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas un attaisnots.

[1.2] /Persona B/, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas un attaisnots.

Izbeigts kriminālprocess daļā par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu SIA „/Nosaukums A/”.

[2] Pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētajiem /Persona A/ un /Persona B/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas par svešas mantas iegūšanu lielā apmērā, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas 2023. gada 13. novembra spriedumu, iztiesājot lietu sakarā ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurora Māra Urbāna apelācijas protestu, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2022. gada 19. maija spriedums atcelts.

/Persona A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu /Persona A/ notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem.

/Persona B/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu /Persona B/ notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem.

SIA „/Nosaukums A/” piemērots piespiedu ietekmēšanas līdzeklis – naudas piedziņa 42 minimālo mēnešalgu apmērā – par tās labā izdarīto Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[4] Par Rīgas apgabaltiesas 2023. gada 13. novembra spriedumu apsūdzētā /Persona A/ un juridiskās personas SIA „/Nosaukums A/” aizstāvis A. Kluss un apsūdzētā /Persona B/ aizstāve J. Kvjatkovska iesnieguši kasācijas sūdzības, kurās lūdz atcelt apelācijas instances tiesas nolēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.

[5] Apsūdzētā /Persona A/ un juridiskās personas SIA „/Nosaukums A/” aizstāvis A. Kluss kasācijas sūdzību pamatojis ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 128. panta otrās daļas pārkāpumu, jo krimināllietā esošos faktus un ziņas par faktiem nav izvērtējusi kopumā un savstarpējā sakarībā. Tiesa apsūdzēto

/Persona A/ un /Persona B/, kā arī liecinieku /Persona D/, /Persona E/, /Persona F/, /Persona G/, /Persona H/, /Persona I/, /Persona J/ un /Persona K/ liecības atreferējusi un izvērtējusi selektīvi.

[5.2] Tiesa nav ņēmusi vērā aizstāvības argumentus, ka liecinieku /Persona L/, /Persona M/, /Persona N/, /Persona O/ un /Persona P/ liecībās un videoierakstos ar nosaukumu „ParDeputatu.mp4” un „722_01_M_160816135817.avi” ietvertās ziņas par faktiem nav attiecināmas uz konkrēto kriminālprocesu.

[5.3] Pamatojot apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ vainīgumu ar /Persona B/ 2017. gada 13. decembra aptaujas protokolu un tā tulkojumu latviešu valodā, kā arī uz šī protokola pamata sastādīto Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (turpmāk – ERAB) atzinumu, apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā pirmās instances tiesas argumentus par šo pierādījumu nepieļaujamību.

[5.4] Apelācijas instances tiesa atzinumus par konsultāciju līguma noslēgšanas laiku un materiālu, kas apliecina konsultāciju sniegšanu, izgatavošanas laiku un nolūku nav pamatojusi ar pierādījumiem atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527. panta otrās daļas 1. punktam.

[5.5] Kvalificējot noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas, apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka apsūdzēto darbībās nav konstatējama minētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse, jo nav pierādīta mantas iegūšana ar viltu, kā arī nav aizskartas cietušā mantiskās intereses, ko apstiprināja SIA „Nosaukums B/” pārstāvis, norādot, ka uzņēmuma pārbaudes ietvaros konstatēts, ka apsūdzībā norādītie pakalpojumi ir sniegti un uzņēmumam zaudējumi nav nodarīti.

[5.6] Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas nepamatoti ietverta Krimināllikuma 288.² pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīme, lai gan pret apsūdzētajiem uzsāktais kriminālprocess par politiskās partijas nelikumīgu finansēšanu izbeigts, nekonstatējot minētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

[5.7] Lietā ir pieļauts Kriminālprocesa likuma 14. pantā nostiprināto tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums.

Apsūdzība pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas /Persona A/ tika celta 2019. gada 6. jūnijā, tas ir, gadu pēc viņa aizturēšanas, lieta izskatīšanai tiesā tika nodota pēc gada, tas ir, 2020. gada jūnijā, turklāt šī gada laikā /Persona A/ netika saukts uz procesuālām darbībām un nesaņēma papildu informācijas pieprasījumus no prokurora.

Turklāt kriminālprocess ilgst vairāk nekā sešu gadu garumā par notikumiem, kas ir notikuši pirms astoņiem gadiem, līdz ar to ir būtiski ietekmēta apsūdzētā /Persona A/ reputācija un iespēja ieņemt izglītībai un pieredzei atbilstošu amatu.

[6] Apsūdzētā /Persona B/ aizstāve J. Kvjatkovska kasācijas sūdzību pamatojusi ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[6.1] Apelācijas instances tiesa sprieduma motīvu daļā ir formāli uzskaitījusi lietā esošos pierādījumus un izklāstījusi to saturu, bet nav norādījusi, pamatojoties uz kuriem no uzskaitītajiem pierādījumiem tā konstatējusi /Persona B/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, kā arī nav analizējusi to atbilstību Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm.

Tāpat tiesa nav sniegusi atzinumus par visiem būtiskajiem apstākļiem, kuru izvērtējumam ir nozīme lietas taisnīgā izlemšanā, tajā skaitā par pirmās instances tiesas secinājumiem, turklāt vairākiem tiesas atzinumiem nav sniegts likumam atbilstošs pamatojums, proti, tie nav pamatoti ar atsauci uz lietā esošiem pierādījumiem.

Turklāt apelācijas instances tiesa nav atspēkojusi pirmās instances tiesas secinājumus par vairāku pierādījumu attiecināmību un pieļaujamību konkrētajā kriminālprocesā.

Ievērojot minēto, tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511. un 512. panta, 527. panta otrās daļas un 564. panta ceturtās un astotās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem šī likuma 575. panta trešās daļas izpratnē, kas noveduši pie nelikumīga apelācijas instances tiesas sprieduma.

[6.2] Apelācijas instances tiesa pierādījumu vērtēšanā pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 127. panta otrās daļas, 129. panta un 130. panta pārkāpumus.

[6.2.1] Tiesa nav motivējusi savu atzinumu par no ERABsaņemto dokumentu pieļaujamību, turklāt tā nav izvērtējusi aizstāvības argumentus, ka: 1) minētie dokumenti nav iegūti un procesuāli nostiprināti Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā; 2) /Persona B/ aptaujas protokolu nav parakstījis, viņam nebija iespējas tajā izdarīt piezīmes, viņš nebija brīdināts, ka aptaujas laikā sniegtā informācija varēs tikt izmantota pret viņu kriminālprocesā, un viņš bija apstrīdējis minētajā protokolā norādīto; 3) aptaujas protokola izmantošana pierādīšanā ir pretrunā ar /Persona B/ tiesībām neapsūdzēt sevi, jo viņš netika brīdināts, ka viņa sniegtās ziņas varēs tikt izmantotas pret viņu kriminālprocesā.

Tāpat apelācijas instances tiesa ERAB dokumentus spriedumā ir atreferējusi selektīvi, kā arī nav ņēmusi vērā pirmās instances tiesas un aizstāvības argumentus par to, ka minētie dokumenti nav attiecināmi uz konkrēto kriminālprocesu.

[6.2.2] Tiesa nav pamatojusi /Persona R/ 2017. gada 1. jūlija iesniegumam pievienotā CD ar videoierakstu attiecināmību uz konkrēto kriminālprocesu, kā arī nav ņēmusi vērā aizstāvības argumentus par šī videoieraksta nepieļaujamību.

[6.2.3] Apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā pirmās instances tiesas atzinumu, ka apsūdzētā /Persona B/ mobilā telefona apskates laikā saziņas aplikācijā „Whatsapp” konstatētā sarakste nav attiecināma uz konkrēto kriminālprocesu.

[6.2.4] Atzīstot liecinieku /Persona L/, /Persona P/, /Persona M/, /Persona N/ un /Persona O/ liecības par attiecināmām uz konkrēto kriminālprocesu, apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā pirmās instances tiesas secinājumu, ka lietā nav liecību, kas pierādītu /Persona B/ un /Persona A/ vainīgumu viņiem inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā.

Secinot, ka no liecinieku /Persona D/, /Persona F/ un /Persona G/ liecībām izriet, ka apsūdzētais /Persona B/ nav reaģējis uz lūgumiem iesniegt dokumentus, kas apstiprina konsultāciju saņemšanas faktu, tiesa nav ņēmusi vērā apsūdzētā /Persona B/ liecības par iemeslu, kādēļ dokumenti netika iesniegti uzreiz. Tāpat tiesa nav ņēmusi vērā liecinieku liecības, ka dokumenti vēlāk ir iesniegti.

Turklāt apelācijas instances tiesa nav vērtējusi liecinieka /Persona S/ liecību attiecināmību, pieļaujamību un ticamību.

[6.2.5] Apelācijas instances tiesa nav norādījusi, kādus konkrēti pierādīšanas priekšmetā ietilpstošus apstākļus tiesa atzinusi par pierādītiem ar ERAB dokumentos, /Persona R/ 2017. gada 1. jūlija iesniegumam pievienotā CD ar videoierakstu, /Persona B/ mobilā telefona apskates laikā saziņas aplikācijā „Whatsapp” konstatētajā sarakstē, liecinieku /Persona L/, /Persona P/, /Persona M/, /Persona N/ un /Persona O/ liecībās esošajām ziņām.

[6.3] Lietā ir pieļauts Kriminālprocesa likuma 15. pantā un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. pantā nostiprināto tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpums, jo tiesa, atkārtoti izvērtējot pirmās instances tiesā nopratināto liecinieku /Persona K/, /Persona T/, /Persona J/ un /Persona U/ liecības, pirmo reizi izsakot šaubas par šo liecinieku liecību ticamību un izdarot no pirmās instances tiesas atšķirīgus secinājumus, nenopratinot lieciniekus apelācijas instances tiesā, taisījusi notiesājošu spriedumu.

Apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk – ECT) judikatūrā atzīto, ka apelācijas instances tiesai ir pienākums nopratināt lieciniekus, ja tā atceļ attaisnojošu un taisa notiesājošu spriedumu un tā pamatošanā izmanto pirmās instances tiesā sniegtas liecinieku liecības, kuras pirmās instances tiesa vērtējusi atšķirīgi.

Motīvu daļa

[7] Kasācijas instances tiesas kompetencē izskatāmajā lietā ir sniegt atbildi, vai apelācijas instances tiesa: 1) taisot pirmās instances tiesas spriedumam pretēju spriedumu, pamatojoties uz tiem pašiem pierādījumiem, kuri bija pirmās instances tiesas rīcībā, un atkārtoti nenopratinot lieciniekus, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 15. panta pārkāpumu; 2) pieļāvusi tādus kasācijas sūdzībā norādītos pārkāpumus sprieduma pamatošanā un pierādījumu novērtēšanā, kas var būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai; 3) pieļāvusi apsūdzētā /Persona A/ tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu.

[8] Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, atceļot pirmās instances tiesas attaisnojošo spriedumu un taisot lietā jaunu – notiesājošu – spriedumu, atkārtoti nenopratinot personas, kuras sniegušas liecības pirmās instances tiesā, Kriminālprocesa likuma normas un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. pantā nostiprināto tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumus nav pieļāvusi.

Apelācijas instances tiesas kompetence jauna sprieduma taisīšanā noteikta Kriminālprocesa likuma 565. pantā. Šā panta trešās daļas 2. punktā norādīts, ka, pamatojoties uz prokurora protestu vai cietušā sūdzību, kuru atbalsta prokurors, apelācijas instances tiesa var atcelt attaisnojošu pirmās instances tiesas spriedumu un taisīt notiesājošu spriedumu.

Šādā gadījumā, iztiesājot lietu, apelācijas instances tiesai nav saistošs pirmās instances tiesas sniegtais pierādījumu novērtējums un tiesas izdarītie secinājumi. Apelācijas instances tiesa ir tiesīga sniegt citādu – no pirmās instances tiesas atšķirīgu – pierādījumu novērtējumu un izdarīt citādus atzinumus, arī gadījumā, ja nekādi papildu pierādījumi apelācijas instances tiesā nav iegūti (*Senāta 2024. gada 15. februāra lēmuma lietā Nr. SKK-6/2024, [ECLI:LV:AT:2024:0215.11120047317.16.L](#), 9.2. punkts*).

Personas, kuras piedalās lietas iztiesāšanā apelācijas instances tiesā, norādītas Kriminālprocesa likuma 560. pantā. Saskaņā ar šā panta pirmo daļu uz apelācijas instances tiesas sēdi uzaicina prokuroru, personas, kuras pārsūdzējušas tiesas spriedumu, personas, attiecībā uz kurām pārsūdzēts vai noprotēts tiesas spriedums, to aizstāvjus un pārstāvjus. Savukārt šā panta otrā daļa noteic, ka citas personas var uzaicināt uz tiesas sēdi tad, ja šāds lūgums izteikts apelācijas sūdzībā vai protestā un ja šīs personas nav nopratinātas, izskatot lietu pirmās instances tiesā. Tiesa pēc savas iniciatīvas var uzaicināt personas, kas nopratinātas pirmās instances tiesā, ja tiesai rodas pamatotas šaubas par sniegto liecību pilnīgumu vai par apsūdzētā iespējamo vainu inkriminētajā apsūdzībā.

No lietas materiāliem izriet, ka lieta pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā iztiesāta mutvārdu procesā, piedaloties apsūdzētajiem un viņu izvēlētiem aizstāvjiem. Visi liecinieki ir nopratināti pirmās instances tiesā procesā, kura atbilstība taisnīgas tiesas garantijām netiek apšaubīta.

Senāts jau iepriekš norādījis, ka jautājuma izlemšana par pirmās instances tiesas sēdē nopratināto personu aicināšanu uz apelācijas instances tiesas sēdi ietilpst apelācijas instances tiesas kompetencē, un tā pamatojas vienīgi uz pašas tiesas, nevis apsūdzētā, viņa aizstāvja vai citu procesā iesaistīto personu šaubām par sniegto liecību pilnīgumu vai par apsūdzētā iespējamo vainu inkriminētajā apsūdzībā (*Senāta 2021. gada 10. maija lēmuma lietā Nr. SKK-25/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0510.11096061617.10.L](#), 8.8. punkts*).

Ievērojot to, ka apelācijas instances tiesa lieciniekus, kuri nopratināti pirmās instances tiesā, atkārtoti uz tiesas sēdi nav aicinājusi, atzīstams, ka apelācijas instances tiesai nav radušās šaubas par šo personu sniegto liecību pilnīgumu. Senāts norāda, ka liecinieku liecību ticamības izvērtēšana ir tās tiesas kompetencē, kas iztiesā lietu pēc būtības. Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi pirmās instances tiesā nopratināto liecinieku liecību ticamību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 128. panta otro daļu, kas noteic, ka to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, un atsevišķu liecinieku liecībām sniegusi citādu novērtējumu nekā pirmās instances tiesa.

Arī ECT ir atzinusi, ka apelācijas instances tiesa ir tiesīga atcelt zemākas instances tiesas attaisnojošu spriedumu, neizsaucot apsūdzēto un neuzklausot viņu vai lieciniekus klātienē, un tas pats par sevi nepārkāpj ar Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punktu noteiktās garantijas (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1996. gada 19. februāra sprieduma lietā „Botten v. Norway”, iesnieguma Nr.16206/90, 48. punkts, 2019. gada 16. jūlija sprieduma lietā „Júlíus Þór Sigurbórsson v. Iceland”, iesnieguma Nr.38797/17, 34. punkts*).

Senāts konstatē, ka par pirmās instances tiesas spriedumu, ar kuru apsūdzētie atzīti par nevainīgiem pret viņiem celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas un attaisnoti, prokurors bija iesniedzis apelācijas protestu, kurā lūdzis minēto spriedumu atcelt un taisīt jaunu – notiesājošu – spriedumu. Ievērojot apelācijas protesta saturu un Kriminālprocesa likuma 562. panta pirmo daļu, no kuras izriet, ka apelācijas instances tiesa nedrīkst pārsniegt apelācijas protesta apjomu un ietvarus, lai pasliktinātu apsūdzētā stāvokli lietā, secināms, ka apsūdzētajiem /Persona A/ un /Persona B/, kā arī viņu aizstāvjiem bija zināms to argumentu apjoms un saturs, kurus apelācijas instances tiesa varētu izmantot notiesājoša sprieduma taisīšanā. Tādējādi, paužot savus iebildumus pret apelācijas protestu, aizstāvībai bija iespēja iebilst pret tajā ietvertajiem argumentiem, tai skaitā liecinieku liecību vērtējumu, ar kuriem apelācijas instances tiesa pamatojusi notiesājošo spriedumu.

[9] Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa sprieduma pamatošanā un pierādījumu novērtēšanā nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, kas var būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai.

[9.1] Apelācijas instances tiesa atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu pilnībā un taisījusi jaunu spriedumu, ar kuru atzinusi apsūdzētos /Persona A/ un /Persona B/ par vienīgiem Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, tādēļ saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564. panta astoto daļu apelācijas instances tiesas sprieduma aprakstošajai daļai, motīvu daļai un rezolutīvajai daļai jāatbilst prasībām, kādas šajā likumā noteiktas pirmās instances tiesas spriedumam.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511. panta otro daļu spriedumam ir jābūt tiesiskam un pamatotam.

Kriminālprocesa likuma 512. panta otrā daļa noteic, ka tiesa spriedumu pamato ar pierādījumiem, kuri pārbaudīti tiesas sēdē, pierādījumiem, kurus saskaņā ar šā likuma 125. panta noteikumiem nav nepieciešams pārbaudīt, rakstveida pierādījumiem un dokumentiem, kuri norādīti lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai, ziņām, kas fiksētas konkrētajā kriminālprocesā agrāk sniegtajās liecībās, ja aizstāvība piekritusi šo liecību izmantošanai vai

konstatēts šā likuma 501.¹ pantā norādītais iemesls, kā arī personas, kura tiesas sēdē sniedza liecības, konkrētajā pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajām ziņām.

Kriminālprocesa likuma 527. panta otrajā daļā noteikts, ka notiesājoša sprieduma motīvu daļā norāda: 1) pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi; 2) motīvus, kāpēc tiesa noraidījusi citus pierādījumus; 3) apsūdzētā atbildību pastiprinošos un mīkstinošos apstākļus; 4) motīvus, kāpēc daļa apsūdzības atzīta par nepierādītu, ja tiesa to atzinusi; 5) apsūdzības grozīšanas motīvus, ja apsūdzība tiesā grozīta; 6) motīvus par konkrētā soda piemērošanu; 7) ar sprieduma izpildīšanu saistīto jautājumu izlemšanu, ja tas nepieciešams.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 564. pantā noteiktas prasības apelācijas instances tiesas nolēmuma saturam. Tā ceturtajā daļā noteikts, ka apelācijas instances tiesas nolēmuma motīvu daļā norādāms apelācijas instances tiesas atzinums par apelācijas sūdzības vai protesta pamatotību, apstākļi, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, pierādījumi, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumu, motīvi, kāpēc apelācijas instances tiesa noraida kādus pierādījumus, un likumi, pēc kuriem tā vadās.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, iztiesājot lietu, minētās tiesību normas ir ievērojusi.

[9.2] Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka, pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem, apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ vainīgums viņiem inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām, un tādējādi konstatējusi Kriminālprocesa likuma 520. pantā norādīto notiesājoša sprieduma taisīšanas pamatu.

Pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128. pantā, taču izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem ne, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms (*Senāta 2013. gada 3. jūlija lēmums lietā Nr. [SKK-333/2013](#), 15890002407*).

Savukārt kasācijas instances tiesas kompetencē ir pārbaudīt, vai apelācijas instances tiesa ir vērtējusi pierādījumu attiecināmību, pieļaujamību, ticamību, pietiekamību un vai šis vērtējums atbilst Kriminālprocesa likumā izvirzītajām prasībām, vai noskaidrotie apstākļi un secinājumi atbilst novērtētajiem pierādījumiem (*Senāta 2006. gada 12. oktobra lēmums lietā Nr. [SKK-579/2006](#), 11511003104*).

[9.3] Senāts norāda, ka krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu neietekmē apstākļi, ka kriminālprocess bija uzsākts par partijas nelikumīgu finansēšanu, bet tikai izmeklēšanā konstatēts cits noziedzīgs nodarījums, par kuru cietušais nebija iesniedzis pieteikumu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 7. panta pirmo daļu, ja šajā likumā nav noteikts citādi, kriminālprocesu veic sabiedrības interesēs neatkarīgi no tās personas gribas, kurai nodarīts kaitējums.

Kriminālprocesa likuma 7. panta otrajā daļā ir uzskaitīti noziedzīgi nodarījumi, par kuriem kriminālprocesu uzsāk, ja saņemts tās personas pieteikums, kurai nodarīts kaitējums.

Ievērojot, ka apsūdzība pret /Persona A/ un /Persona B/ celta pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas un minētais noziedzīgais nodarījums nav ietverts Kriminālprocesa likuma 7. panta otrajā daļā, kriminālprocesu veic neatkarīgi no tā, ka persona, kurai nodarīts kaitējums, proti, SIA „Nosaukums B/” nebija lūgusi uzsākt kriminālprocesu par tai nodarītiem zaudējumiem saistībā ar krāpšanu, bet uzsāktu kriminālprocesu lūgusi izbeigt.

[9.4] Apelācijas instances tiesa apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ darbībās konstatējusi visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, proti, to, ka /Persona A/ vienojās ar AS „Nosaukums C/” padomes priekšsēdētāju /Persona B/ izkrāpt finanšu līdzekļus no uzņēmuma meitassabiedrības SIA „Nosaukums B/” /Persona A/ piederošā uzņēmuma SIA „Nosaukums A/” labā. /Persona B/, maldinot SIA „Nosaukums B/” amatpersonas par nepieciešamību saņemt /Persona A/ konsultācijas stratēģiskos jautājumos un neatklājot savu nodomu par to, ka faktiski šādas konsultācijas netiks sniegtas, uzdeva SIA „Nosaukums B/” amatpersonām noslēgt līgumu ar SIA „Nosaukums A/”. Uz noslēgtā līguma un pieņemšanas-nodošanas aktu, kuros tika ietvertas nepatiesas ziņas, pamata /Persona A/ personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās ar /Persona B/, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu, izkrāpa no SIA „Nosaukums B/” finanšu līdzekļus 26 620 euro, tas ir, lielā apmērā un mēģināja izkrāpt finanšu līdzekļus 2 420 euro.

Apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis A. Kluss kasācijas sūdzībā nav pamatojis, kā Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva noskaidrošanu ietekmēja apstākļi, ka pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstā cita starpā norādīts, ka /Persona B/ kopīgi ar /Persona A/ uzņēmuma amatpersonām neatklāja nodomu finansēt /Persona A/ kā konkrētas partijas politiķi.

Senāts atzīst, ka šis kasācijas sūdzības arguments ir vispārīgs un nerada šaubas par apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu.

[9.5] Senāts atzīst par nepamatotu kasācijas sūdzības argumentu, ka ERABiekšējās izmeklēšanas atzinumā un apsūdzētā /Persona B/ aptaujā iegūtās ziņas par faktiem atzīstamas par nepieļaujamām un pierādīšanā neizmantojamām.

[9.5.1] No apelācijas instances tiesas sprieduma redzams, ka apelācijas instances tiesa apsūdzēto /Persona B/ un /Persona A/ vainīguma pamatošanā izmantojusi ERAB iekšējās izmeklēšanas atzinumu par SIA „/Nosaukums B/” naudas līdzekļu piesavināšanos, kā arī atbildi uz Ārlietu ministrijas pieprasījumu un tai pievienotos pielikumus, tajā skaitā /Persona B/ 2017. gada 13. decembra aptaujas protokolu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 127. panta pirmo daļu pierādījumi kriminālprocesā ir jebkuras likumā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus kriminālprocesā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu esamības vai neesamības pamatošanai.

No krimināllietas materiāliem izriet, ka ERAB iekšējās izmeklēšanas atzinumu un izmeklēšanas laikā iegūtos /Persona B/ paskaidrojumus procesa virzītājs pirmstiesas kriminālprocesa laikā pievienojis krimināllietas materiāliem, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 190. panta pirmo daļu, kas noteic, ka procesa virzītājs, neizdarot šā likuma 186. pantā paredzēto izņemšanu, ir tiesīgs rakstveidā pieprasīt no fiziskajām un juridiskajām personām kriminālprocesam nozīmīgus priekšmetus, dokumentus un ziņas par faktiem, tai skaitā elektroniskas informācijas vai dokumenta formā, kas apstrādātas, uzglabātas vai pārraidītas, izmantojot elektroniskās informācijas sistēmas.

Procesa virzītājs ERAB iekšējās izmeklēšanas atzinumu par SIA „/Nosaukums B/” naudas līdzekļu piesavināšanos pieprasījis SIA „/Nosaukums B/”, bet apsūdzētā /Persona B/ sniegtos paskaidrojumus – ERAB ar Ārlietu ministrijas starpniecību.

Ievērojot minēto, atzīstams, ka ERAB iekšējās izmeklēšanas atzinums un apsūdzētā /Persona B/ ERAB iekšējā izmeklēšanā sniegtie paskaidrojumi iegūti Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

[9.5.2] Tāpat negūst apstiprinājumu kasācijas sūdzības arguments, ka ERAB iekšējās izmeklēšanas atzinuma un apsūdzētā /Persona B/ ERAB iekšējā izmeklēšanā sniegto paskaidrojumu izmantošana pierādīšanā pārkāpj apsūdzēto tiesības uz taisnīgu tiesu.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka tiesības sevi neapsūdzēt, nosakot, ka personai nav pienākums sadarboties ar valsti, lai palīdzētu atklāt noziedzīgu nodarījumu un pierādīt personas vainu, palīdz nodrošināt kriminālprocesa sistēmas tiesiskumu. Tādējādi tiek veicināts, ka valsts patstāvīgi un efektīvi izpilda tai uzlikto pienākumu pierādīt personas vainu, kā arī, ka tā tiesiski un pamatoti konstatē personas vainu un nepārsniedz savu pilnvaru robežas. Turklāt procesuālā nozīmē tiesības sevi neapsūdzēt nosaka tiesības nesadarboties, lai palīdzētu novērst taisnīguma kļūdas (*Nesterova I. Tiesības sevi neapsūdzēt kriminālprocesā. Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte, 2013, 141. lpp. Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/5200/34504-Promocijas_darbs_IrenaNesterova_08112013.pdf?sequence=1&isAllowed=y*).

Eiropas Cilvēktiesību tiesa, sniedzot skaidrojumu, kad personai rodas tiesības uz aizstāvību, norādījusi, ka tiesības klusēt piemēro no brīža, kad policija uzsāk personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, nopratināšanu, šādā gadījumā, lai nodrošinātu aizstāvības tiesību efektivitāti, personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, pirms tam jābūt informētai par savām tiesībām neliecināt (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 1996. gada 8. februāra sprieduma lietā „John Murray v. United Kingdom”, iesnieguma Nr.18731/91, 45. punktu; 2016. gada 13. septembra sprieduma lietā „Ibrahim and Others v. The United Kingdom”, 50541/08, 50571/08, 50573/08, 40351/09, 272. punktu*).

Tāpat no judikatūrā paustās atziņas izriet, ka gadījumā, ja persona pēc brīvas gribas sniedz informāciju citam, nepastāvēt pratināšanas nosacījumam, tad šī persona pati uzņemas atbildību, ka paustās ziņas var tikt izmantotas pret viņu. Prasība izskaidrot personai tiesības neliecināt pret sevi attiecināma uz kriminālprocesa laikā likumā paredzēto nopratināšanu (sk. *Senāta* 2021. gada 28. maija lēmuma lietā Nr. SKK-86/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0528.11221077816.13.L](#), 7.3. punktu).

Turklāt ECT praksē nostiprināts, ka privilēģija sevi neapsūdzēt pati par sevi nepasargā pret inkriminējošu paskaidrojumu paušanu, bet gan pret šādu paskaidrojumu iegūšanu ar piespiešanas vai apspiešanas metožu palīdzību. Tieši piespiešanas esamība rada šaubas par to, vai ir ievērota personas privilēģija sevi neapsūdzēt, kuras sakarā ECT vērtē pierādījumu iegūšanā veiktās piespiešanas raksturu un pakāpi. Savā judikatūrā ECT ir identificējusi vismaz trīs situāciju veidus, kas raisa šaubas par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. pantam neatbilstošu piespiešanu. Pirmkārt, kad aizdomās turētajam uzlikts par pienākumu liecināt, to pastiprinot ar sankciju piedraudējumu, kā rezultātā viņš sniedz liecību vai arī par atteikšanos liecināt tiek sankcionēts. Otrkārt, kad fizisks vai psiholoģisks spiediens, kas visbiežāk pārkāpj Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 3. pantu, tiek izmantots ar mērķi iegūt paskaidrojumus vai lietiskus pierādījumus. Treškārt, kad varas iestādes izmanto viltu, lai iegūtu tādu informāciju, ko nebija iespējams iegūt pratināšanas laikā (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 2016. gada 13. septembra sprieduma lietā „Ibrahim and Others v. The United Kingdom“*, iesnieguma Nr. [50541/08](#), [50571/08](#), [50573/08](#), [40351/09](#), 267. punktu).

Apsūdzētā /Persona B/ aizstāve kasācijas sūdzībā nav norādījusi uz faktiem, kas liecina par to, ka /Persona B/ paskaidrojumi aptaujas laikā iegūti ar neatļautu metožu palīdzību, arī Senāts šādas ziņas nekonstatē. Turklāt /Persona B/ zināja, ka ERAB amatpersona veica viņa iztaujāšanu saistībā ar plašsaziņas līdzekļos pausto informāciju par uzņēmuma naudas līdzekļu ļaunprātīgu izmantošanu, un viņam pēc iztaujāšanas bija iespēja apstrīdēt savus ERAB iekšējās izmeklēšanas laikā sniegtos paskaidrojumus.

No lietas materiāliem izriet, ka /Persona B/ pēc izmeklēšanas pabeigšanas tika informēts par ERAB pieņemto atzinumu un viņam tika izskaidrots tas, ka viņš pēc saviem ieskatiem var atbildēt uz atzinumā norādīto informāciju, lai atspēkotu atzinumā izklāstītos faktus, turklāt apsūdzētais varēja paust savus iebildumus iztiesāšanā, norādot, kādas ziņas par faktiem nav atspoguļotas atbilstoši viņa sniegtajiem paskaidrojumiem.

[9.5.3] Pretēji kasācijas sūdzībā paustajam apelācijas instances tiesas atzinums par to, ka apsūdzībā norādītie pakalpojumi faktiski nav sniegti, ir pamatots ne tikai ar /Persona B/ paskaidrojumiem ERAB iekšējās izmeklēšanas laikā.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi liecinieku /Persona S/, /Persona K/, /Persona T/, /Persona J/, /Persona U/, /Persona D/, /Persona F/ un /Persona G/ liecības kopumā un savstarpējā sakarībā ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem, tajā skaitā apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ pirmstiesas procesā un tiesā sniegtajām liecībām un apsūdzētā /Persona A/ 2018. gada 20. jūnija dzīvesvietas kratīšanas protokolā ietvertajām ziņām, no kā izriet, ka konsultācijas sniegtas mutvārdos, apsūdzētais /Persona B/ nav reaģējis uz /Persona D/, /Persona F/ un /Persona G/ lūgumiem iesniegt dokumentus, kas apstiprinātu konsultāciju saņemšanas faktu, un šādi materiāli nav izņemti arī apsūdzētā /Persona A/ dzīvesvietas kratīšanā. Ievērojot minēto, tiesa atzinusi, ka pirmstiesas kriminālprocesā vēlāk iesniegtie rakstveida materiāli saistībā ar konsultāciju sniegšanu sastādīti ar nolūku realizēt izvēlēto aizstāvības pozīciju, ka SIA „Nosaukums B/” ir pastāvējis likumīgs pamats maksājumu veikšanai SIA „Nosaukums A/”. Turklāt /Persona S/, /Persona K/, /Persona T/, /Persona J/, /Persona U/ liecībām tiesa nav piešķirusi ticamību, atzīstot, ka secinājumus par to, ka apsūdzībā norādītās konsultācijas faktiski ir sniegtas, minētās personas izdarījušas pēc /Persona B/ paskaidrojumiem un vēlāk sagatavoto dokumentu uzrādīšanas.

Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi /Persona R/ 2017. gada 1. jūlija iesniegumam pievienoto CD ar videoierakstu, un, ievērojot, ka tajā fiksētās sarunas norāda uz apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ savstarpējo sadarbību laika periodā pēc konsultāciju pakalpojuma līgumu noslēgšanas, atzinusi to par attiecināmu pierādījumu. Turklāt apelācijas instances tiesa nav konstatējusi pamatu videoierakstā fiksētajās sarunās ietvertās ziņas atzīt par nepieļaujamām un pierādīšanā neizmantojamām.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi liecinieku /Persona L/, /Persona M/, /Persona N/, /Persona O/ un /Persona P/ liecībās ietvertās ziņas un atzinusi tās par attiecināmām uz konkrēto kriminālprocesu, ievērojot, ka tās satur informāciju par /Persona A/ saņemto maksājumu no /Persona B/ būtību, proti, tās pierāda, ka minētās personas bija

informētas, ka /Persona B/ veicis maksājumus /Persona A/ ar nolūku ietekmēt partijas lēmumus vai ieņemt kādu amatu valdībā.

Turklāt no apelācijas instances tiesas sprieduma izriet, ka tiesa ir izvērtējusi apsūdzētā /Persona B/ mobilā telefona apskates laikā saņemas aplikācijā "Whatsapp" konstatēto saraksti un, ievērojot, ka tā satur ziņas par konsultāciju sniegšanas būtību, atzinusi šīs ziņas par attiecināmām saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 129. pantu, norādot, ka minētās ziņas pierāda, ka SIA „Nosaukums B” valde apzinājusies, ka uzņēmuma naudas līdzekļi nav izmantoti noslēgtajos līgumos paredzētajiem mērķiem.

[9.6] Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa lietā iegūtos pierādījumus ir izvērtējusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 9. nodaļā izvirzītajām prasībām un atzinusi tos par pieļaujamiem, attiecināmiem, ticamiem un pietiekamiem apsūdzēto vainīguma konstatēšanai. Tāpat visus būtiskos atzinumus, kuriem ir nozīme lietas taisnīgā izspriešanā, apelācijas instances tiesa ir motivējusi, un motīvu izklāsta apjoms ļauj saprast, kā tiesa nonākusi pie šiem atzinumiem. Fakts, ka apsūdzētie un viņu aizstāvji nepiekrīt tiesas motivācijai, nevar būt par pamatu, lai secinātu, ka tiesas spriedums taisīts, pārkāpjot pamatojuma principu.

Senāts norāda, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. pantam kasācijas instances tiesa lietu pēc būtības neiztiesā, lietas faktiskos apstākļus neskaidro un pierādījumus lietā no jauna neizvērtē. Kriminālprocesa likuma prasību pārkāpumus pierādījumu novērtēšanā, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai, Senāts nekonstatē. Savukārt aizstāvju subjektīvais viedoklis par lietā iegūto pierādījumu pieļaujamības, attiecināmības, ticamības un pietiekamības novērtējumu, ja tiesa pierādījumu novērtēšanā nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai.

[10] Senāta judikatūrā ir atzīts, ka tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpuma izvērtējums ir juridisks jautājums, kas ietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē (sk. *Senāta 2012. gada 22. maija lēmumu lietā Nr. SKK-253/2012, 11340003409, 2018. gada 4. septembra lēmumu lietā Nr. SKK-337/2018, ECLI:LV:AT:2018:0904.11210030713.3.L*). Līdz ar to, ievērojot apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja A. Klusa kasācijas sūdzībā pausto lūgumu, kasācijas instances tiesai jāizvērtē, vai izskatāmajā lietā nav pārkāptas apsūdzētā /Persona A/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

[10.1] Kriminālprocesa likuma 14. panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Savukārt ECT nolēmumos pausta atziņa, ka tiesība uz tiesu saprātīgā termiņā ir viena no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. pantā garantētajām tiesībām, un, ka, izvērtējot termiņa saprātīgumu, ir jāņem vērā lietas konkrētie apstākļi un ECT judikatūrā noteiktie kritēriji (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 1999. gada 25. marta sprieduma lietā „Pélissier et Sassi c. France”, iesnieguma Nr. 25444/94, 67. punkts; 2000. gada 27. jūnija sprieduma lietā „Frydlender v. France”, iesnieguma Nr. 30979/96, 42. punkts; 2012. gada 22. maija sprieduma lietā „Idalov v. Russia”, iesnieguma Nr. 5826/03, 186. punkts*).

Tādējādi procesa ilguma saprātīguma izvērtēšanā būtiski ņemt vērā katras konkrētas lietas apstākļus, ievērojot vairākus kritērijus, tai skaitā, lietas sarežģītību, iesaistīto personu rīcību un aizskartās intereses. Minētie apstākļi tiesai jāizvērtē un tikai tad var pieņemt lēmumu par to, vai konkrētajā lietā ir vai nav pieļauts tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums.

[10.2] No lietas materiāliem konstatējams, ka kriminālprocess uzsākts 2017. gada 5. jūnijā (*lietas 1. sējuma 12. lapa*). /Persona A/ aizturēts 2018. gada 20. jūnijā (*lietas 3. sējuma 1.-5. lapa*). 2019. gada 22. martā kriminālprocess nosūtīts kriminālvajāšanas uzsākšanai (*lietas 3. sējuma 237. lapa*). 2019. gada 10. jūnijā /Persona A/ saukts pie kriminālatbildības (*lietas 6. sējuma 19.-22. lapa*), bet 2020. gada 18. jūnijā kriminālprocess nosūtīts pirmās instances tiesai (*lietas 6. sējuma 194.-217. lapa*).

Pirmās instances tiesā tiesas sēdes notikušas 2020. gada 9. oktobrī un 23. oktobrī, kurās pasludināts pārtraukums, lai uz nākamajām tiesas sēdēm uzaicinātu lieciniekus (*lietas 7. sējuma 64.-74., 84.-91. lapa*). 2020. gada 5. novembra tiesas sēde nav notikusi sakarā ar aizstāves J. Kvjatkovskas lūgumu, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 490. pantu tiesas sēdes laiks grozīts uz 2020. gada 20. novembri (*lietas 7. sējuma 98.-99. lapa*). 2020. gada 20.

novembra tiesas sēde nav notikusi, pamatojoties uz Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojumu Nr. 655 „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” (*lietas 7. sējuma 112. lapa*). 2021. gada 12. februāra tiesas sēde atlikta sakarā apsūdzētā /Persona B/ saslīmšanu (*lietas 7. sējuma 142.-144. lapa*). 2021. gada 26. martā notikušajā tiesas sēdē pasludināts pārtraukums līdz 2021. gada 28. aprīlim, lai uz nākamo tiesas sēdi uzaicinātu liecinieku (*lietas 7. sējuma 174.-181. lapa*). 2021. gada 28. aprīļa tiesas sēde atlikta sakarā ar aizstāves J. Kvjatkovskas lūgumu (*lietas 7. sējuma 195.-197. lapa*). 2021. gada 21. maijā, 11. jūnijā un 27. augustā notikušajās tiesas sēdēs pasludināts pārtraukums, lai uz nākamajām tiesas sēdēm uzaicinātu lieciniekus (*lietas 7. sējuma 214.-218. lapa, 8. sējuma 47.-50., 68.-72. lapa*). Nākamās tiesas sēdes notikušas 2021. gada 24. septembrī un 6. oktobrī, kad pasludināts pārtraukums, lai procesa dalībniekiem dotu laiku iepazīties ar prokurora iesniegtajiem apsūdzības grozījumiem, kā arī 20. oktobrī, kad pasludināts pārtraukums sakarā ar prokurora lūgumu (*lietas 8. sējuma 92.-98., 106.-107., 119.-121. lapa*). Nākamā tiesas sēde notikusi 2021. gada 5. novembrī (*lietas 8. sējuma 143.-146. lapa*). 2021. gada 13. novembra un 17. decembra tiesas sēdēs pasludināts pārtraukums pēc prokurora lūguma, lai iepazītos ar apsūdzēto liecībām un sagatavotos tiesas debatēm (*lietas 8. sējuma 158.-165., 194.-196. lapa*). 2022. gada 5. janvāra tiesas sēde atlikta sakarā ar aizstāves J. Kvjatkovskas lūgumu (*lietas 8. sējuma 199. lapa*). 2022. gada 11. februāra tiesas sēdē pasludināts pārtraukums sakarā ar prokurora lūgumu, lai sagatavotu un pabeigtu tiesas debašu runu (*lietas 8. sējuma 219.-221. lapa*). 2022. gada 2., 8., 22. marta un 2. maija tiesas sēdēs notikušas tiesas debates (*lietas 8. sējuma 231.-233., 236.-237. lapa, 9. sējuma 47.-49., 112.-113. lapa*). 2022. gada 19. maija tiesas sēdē apsūdzētie izteikušies pēdējā vārdā un pasludināts spriedums (*lietas 9. sējuma 117.-118. lapa*).

Apelācijas instances tiesā 2023. gada 29. martā notikusi pirmās tiesas sēde, kurā pasludināts pārtraukums pirms tiesas debatēm (*lietas 10. sējuma 16.-19. lapa*). Nākamā tiesas sēde notikusi 2023. gada 13. novembrī, kurā notikušas tiesas debates, lietas dalībnieki izteikušies pēdējā vārdā un pasludināts apelācijas instances tiesas nolēmums (*lietas 10. sējuma 53. lapa*).

[10.3] Lietā apsūdzētas divas personas, apsūdzētajiem inkriminēts sevišķi smags noziedzīgs nodarījums, kas vērsts pret cietušo mantiskām interesēm. Pirmstiesas procesā veiktas vairākas izmeklēšanas darbības, tiesā lieta iztiesāta ar pierādījumu pārbaudi.

Izvērtējot konkrētos lietas apstākļus, Senāts atzīst, ka kriminālprocesā netika pieļauta novilcināšana un kriminālprocesa virzība notikusi, ievērojot kriminālprocesa apjomu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un aizskartās intereses. Procesā gaitā nav bijuši nesaprātīgi ilgi laika periodi, kuros izmeklēšanas iestāde, prokuratūra un tiesa nebūtu mērķtiecīgi un saprātīgi nodarbojusies ar šā procesa virzību. Arī fakts, ka lietas iztiesāšana tiesā vairākkārt atlikta sakarā ar procesa dalībnieku lūgumiem nevar būt par pamatu secinājumam par kriminālprocesa novilcināšanu, jo tiesa šajā gadījumā efektīvi darbojusies, nosakot jaunus tiesas sēžu datumus maksimāli īsā laikā.

Turklāt vērtējot lietas izskatīšanas ilguma saprātīgumu, ņemams vērā arī tas, ka lietas izskatīšanas laikā pirmās instances tiesā valstī bijusi izsludināta ārkārtējā situācija saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību Latvijā.

Tādējādi Senāts atzīst, ka lietā nav konstatējams /Persona A/ tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums.

[11] Ievērojot izklāstīto, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts, savukārt apsūdzētā /Persona A/ un juridiskās personas SIA „/Nosaukums A/” aizstāvja A. Klusa un apsūdzētā /Persona B/ aizstāves J. Kvjatkovskas kasācijas sūdzības ir noraidāmas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. pantu un 587. panta pirmās daļas 1. punktu, Senāts

nolēma

atstāt negrozītu Rīgas apgabaltiesas 2023. gada 13. novembra spriedumu, bet apsūdzētā /Persona A/ un juridiskās personas SIA „/Nosaukums A/” aizstāvja Andra Klusa un apsūdzētā /Persona B/ aizstāves Jeļenas Kvjatkovskas kasācijas sūdzības noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

